

Wiadomości Gospodarcze

Nr. 1. W Krakowie 15 marca 1920. Rocznik V.

Drukowane jako rękopis. — Przedruk dozwolony jedynie za podaniem źródła.

W razie nieotrzymania numeru należy reklamować na poczcie. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej

Treść Nr. 1: Sprawozdanie z posiedzenia plenarnego Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie w dniu 24 lutego 1920. — Monopol herbaciany. — Opłata cła w zlocie. — Przywóz towarów do Polski. — **Sprawy handlowe:** Zniesienie sekwestru bielizny i innych towarów. — Podwyższenie dopłaty do cel (agis). — Przywóz i wywóz towarów ze Śląska Cieszyńskiego. — Umowa wymienna z Czechosłowacją. — Wywóz towarów z Wielkopolski. — Świadczenia pochodzenia dla towarów wywożonych do Belgji. — Ceny żelaza. — Ceny dachówek i cegieł. — Ceny octu. — **Informacje:** Wykaz poselstw i konsulatów zagranicznych w Warszawie. — Przydział wagonów kolejowych. — Wystawa obrabiarek i urządzeń warsztatowych wyrobu krajowego. — Moratorium na Bukowinie. — Szwajcarski Związek wymiany towarów w Bernie. — Eksport towarów do Konstantynopola. — Księga adresowa Gdańska. — Dostawa terpentyny do Szwecji. — Oferty na pasy transmisyjne. — Zmiany w rejestrze handlowym.

Od Wydawnictwa.

Z przyczyn niezależnych od wydawnictwa obecnie dopiero ogłosić możemy pierwszy numer „Wiadomości Gospodarczych” roku 1920, gdyż teraz dopiero drukarnie krakowskie podjęły pracę po kilkutygodniowym strejku.

Dalsze znaczne podrożenie papieru i kosztów robocizny skłoniło wydawnictwo do podwyższenia prenumeraty na K 36— rocznie.

Sprawozdanie

z posiedzenia plenarnego Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie w dniu 24 lutego 1920.

Obecni:

Komisarz rządowy: Radca Dr. Władysław Kowalikowski.

Członkowie:

Ader Wilhelm
Bincer Dawid
Epstein Tadeusz
Federowicz Jan Kauty
Götz br. Jan Okocimski
Gorecki Józef
Godzicki Jan
Judkiewicz Jakób
Kamsler Herman
Kluk Teofil
Peroś Jan
Rimler Jan
Rosenberg Ludwik
Rosenzweig Zygmunt
Stawiarski Walerjan
Szancer Alfred
Szarski Dr. Henryk
Uderski Edward
Wachtel Bernard

Zawojski Władysław

Zdanowicz Zdzisław

Imieniem biura: Sekretarz Dr. Bruno Josefert
Wicesekretarz Henryk Maiss
Inspektor Józef Bund.

Imieniem Ministerstwa przemysłu i handlu oddziału Małopolskiego: Dr. Bronisław Chodkiewicz.

Imieniem Dyrekcji poczt i telegrafów: Dr. Ludwik Womela.

Nieobecność usprawiedliwili: Rudolf Haberfeld, Adolf Falter, Józef Jawornicki, Antoni Schimitzek, Maksymilian Schmeja, Leon Schwannenfeld, Dawid Zipser.

Program przedmiotów.

- I. Sprawozdanie prezydium.
- II. Wybór prezydenta Izby, wiceprezydenta i delegata Izby do prezydium.
- III. Wybór skarbnika Izby.
- IV. Potwierdzenie zamknięcia rachunkowego za rok 1918.
- V. Projekt budżetu Izby na rok 1920.
- VI. Wnioski Komisji budżetowej.
- VII. Sprawy kolejowe.
- VIII. Sprawozdanie Komisji połączonych Sekcji o bieżących sprawach przemysłowych.
- IX. Wnioski i interpelacje.
- X. Pisma nadeszłe do Izby.

Prezydent Tadeusz Epstein konstatuje komplet i otwiera posiedzenie poświęcając kilka słów pożegnania dla b. Komisarza rządowego Izby p. Biesiadeckiego, którego powołano obecnie na odpowiedzialne stanowisko Generalnego Delegata Rządu do Gdańska. Następnie wita obecnego Komisarza Izby p. Władysława Kowalikowskiego oraz delegata Ministerstwa handlu i przemysłu p. Chodkiewicza i poleca ich poparciu prace Izby. Następnie odczytał prezydent wniosek o uchwaleniu daru Izby na flotę polską w sumie 25000 K, poczem poświęcił wspomnienie pośmiertne zmarłym

w ubiegłym roku członkom Izby śp. Ludwikowi Halskiemu, bł p. Zygmunta Holzerowi oraz śp. Edmundowi Zieleniewskiemu.

Następnie przystąpiono do wyboru prezydium Izby. Na czas wyboru prezydium przewodnictwem obejmuje najstarszy wiekiem radca Uderski, jako skrutatorowie czynni są pp. Ader i Zdano-wicz. Na 20 głosujących otrzymał prezydent Epstein 18 głosów, 2 kartki oddano czyste. Prezydentem Izby wybrano zatem p. Tadensa Epsteina. Prezydent Epstein dziękuje za wybór, przyrzekając i nadal działalność swą prowadzić ku podniesieniu znaczenia Izby.

Następnie przystąpiono do wyboru wiceprezydenta. Na 20 głosujących otrzymał 13 głosów p. Jan Peros, 7 kartek oddano czystych. Wiceprezydentem obrano więc p. Jana Perosia.

Przy wyborze na delegata Izby do prezydium na 21 głosujących 15 głosów otrzymał p. Władysław Zawojcki, 6 kartek oddano czystych. Delegatem Izby do Prezydium wybrany zatem został p. Władysław Zawojcki.

Po uskuteczonych wyborach przystępuje prezydent Epstein do sprawozdania prezydjalnego.

Reskryptem z 20 marca 1919 r. 1649/3220/19 zawiadomiło Ministerstwo przemysłu i handlu Izbę o przejęciu Izby przez Ministerstwo z pozostawieniem przysługujących jej dotychczas praw i przywilejów aż do czasu ustalenia przez ustawodawstwo jednolitego typu Izby handlowej i przemysłowej dla całego państwa polskiego. W dalszym ciągu przemówienia przedstawił prezydent obraz działalności Izby w ubiegłym okresie, zawiadomił zebranych o przyjęciu do biura Izby p. Maissa w charakterze wicesekretarza, podał daty odnoszące się do bieżących agend Izby poczem przeszedł po kolei wszystkie ważniejsze sprawy i prace, które Izba inicjowała lub w których współdziałała. Należy tu w pierwszym rzędzie utworzenie krajowego Zrzeszenia kuźniczy, którego celem jest rozwój i ochrona przemysłu kuźniczego b. Galicji i Śląska Cieszyńskiego, a któremu celem umożliwienia wspólnego zakupu futer zagranicą przyznało Ministerstwo przemysłu i handlu waluty obce w wysokości 20 milionów marek, dalej otwarcie giełdy pieniężnej w Krakowie dla stworzenia własnego rynku dla naszych papierów wartościowych, w związku z czem pozostaje zamierzone otwarcie giełdy towarowej, która byłaby niejako dopełnieniem tej organizacji. Współpraca Izby uad projektem statutu normalnego dla spółek akcyjnych oraz współdziałanie przy układach kompensacyjnych z sąsiednimi państwami, jak z Czecho-Słowacją, Rumunją, Austrią i Szwajcarią.

W sprawie przedłużenia moratorium prawnopaiństwowych pretensji pieniężnych oświadczyła się Izba za utrzymaniem moratorium najpierw do 31. grudnia 1919, a następnie do 30. czerwca 1920, motywując swoje stanowisko względami natury go-

spodarczej i społecznej, dalej wspomina prezydent o udziale Izby w obradach Komisji taryf celnych w Warszawie. Komisja uwzględniła postulaty zastępców Izby i zniosła na przeciąg 3 miesięcy od wejścia w życie nowej taryfy cłowej w zupełności cło i zezwoliła na wolny przywóz do Polski takich ilości środków spożywczych, wyrobów odzieżowych, przedzalnianych, płóciennych, tkanin, odzieży gotowej, kapeluszy, obuwia, skóry i innych artykułów codziennego zapotrzebowania szerszych warstw ludności, jakie będą potrzebne dla nasycenia rynku towarowego i pokrycia zapotrzebowania w ciągu najbliższych 3 miesięcy. — Izba interesowała się również sprawą waluty. Wyniki obrad Izby służyły za podstawę do opracowania memorjałów, przedłożonych rządowi i sejmowi. —

Dalej interwenjowała Izba skutecznie w sprawie utworzenia w Krakowie ekspozytury państwowego Urzędu przywozu i wywozu i w sprawie rozszerzenia listy towarów dopuszczonych do przywozu bez specjalnych zezwoleń na konieczne artykuły jak: kawa, herbata, wełna, bawełna, konopie, metale i przetwory metalowe oraz środki lecznicze. Do Komitetu ulg celnych przy Ministerstwie przemysłu i handlu w Warszawie powołani zostali prezydent Epstein i dyr. Schimitz. Izba zamierza w najbliższym czasie przystąpić do opracowania statystyki produkcji przemysłowej w swym okręgu.

W sprawie zarządzonych przez władze wojskowe rekwizycji przedmiotów na potrzeby armji, a w szczególności wyrobów tekstylnych, białizny, skór, obuwia interwenjowała Izba kilkakrotnie, wskazując na skutki tego rodzaju zarządzeń. W częściowem uwzględnieniu postulatów Izby zgodziły się władze wojskowe, aby w odnośnych komisjach brali udział proponowani przez Izbę rzeczoznawcy z pośród kupców odnośnych gałęzi handlu.

W sprawie zamykania sklepów zwołała Izba ankietę, na której oznaczono godziny zamykania dla poszczególnych gałęzi handlu i opinię tę przedłożono Magistratowi miasta Krakowa.

Na wezwanie Ministerstwa przemysłu i handlu oświadczyła się Izba za rozszerzeniem przymusu uzyskania specjalnego zezwolenia, obowiązującego obecnie dla hurtownego handlu środkami żywności i artykułami paszy, również na drobnych handlarzy dla sprzedaży uskutecznianych przez nich do rąk konsumentów.

W sprawie działalności kantorów wymiany w b. zaborze austriackim oraz wpływu tychże kantorów na obniżenie kursu walut mających w Polsce wartość obiegową, wreszcie w sprawie wprowadzenia ewentualnego przymusu koncesyjnego dla kantorów wymiany, wyraziła Izba opinię, iż działalność kantorów wymiany na ogół nie wywiera szkodliwego wpływu na obniżenie kursu walut. Wobec tego jednak, iż w ostatnich czasach powstały liczne kantory, które nie zawsze ograniczają się do

ustawowego zakresu działania, zaproponowała Izba, aby celem położenia tamy nadużyciom udzielane były na ten handel specjalne zezwolenia, co do których władza przemysłowa I. instancji winna każdorazowo zasięgnąć opinii Izby.

W dalszym ciągu omówił prezydent Epstein w swoim sprawozdaniu niedomagania w ruchu pocztowym i telegraficznym, w której to sprawie Izba kilkakrotnie interwenjowała w Ministerstwie poczt i telegrafów oraz w Inspektoracie pocztowym.

Wobec niewystarczających wyjaśnień Dyrekcji poczt i telegrafów, będzie Izba zmuszona wnieść odpowiednie przedstawienia do władz wyższych.

Również wypadnie Izbie zająć się sprawą telefonów, których funkcjonowanie pozostawia wielo do życzenia, zwłaszcza o ile idzie o rozmowy międzymiastowe.

Izba interwenjowała kilkakrotnie w Ministerstwie przemysłu i handlu w sprawie utrudnień przy wydawaniu paszportów zagranicznych. Sprawa ta była przedmiotem obrad komisji połączonych sekcji, a to na skutek pisma Ministerstwa przemysłu i handlu, z którego wynika, iż Ministerstwo spraw wewnętrznych zajmie się opracowaniem nowej ustawy paszportowej.

Izba brała nadto udział w ankiecie dotyczącej rozbudowania kolei żelaznych i zgłosiła odpowiednie wnioski, poparte przez posłów z Małopolski.

W dalszym ciągu zawiadomił zebranych prezydent Epstein, iż Izba przystąpiła z udziałem około 30.000 Mk. rocznie do Centralnego Związku dla przemysłu, handlu, górnictwa i finansów w Warszawie, założonego przez polskie Izby handlowe, związki fabrykantów i kupców całego państwa.

Izba uczestniczyła w pracach Związku nad projektem ustawy przeciw lichwie i spekulacji, oraz nad sprawą udziału kapitałów zagranicznych w przedsiębiorstwach w Polsce oraz brała udział w obradach Rady przemysłowo-handlowej, powołanej do życia przez Ministra handlu. W sprawie projektu taryfy celnej w wywozowej, będącego przedmiotem obrad Rady, wystąpiła Izba z własną opinią, wypowiadając się za stworzeniem syndykatów eksportowych. W ich zyskach rząd miałby udział od 25 do 50 procent.

W dalszym ciągu poruszył mowca sprawy węglowe, które w dzisiejszym swoim stanie sprowadzić mogą wprost groźne komplikacje dla naszego przemysłu oraz zawiadomił zebranych o projekcie ustawy o organizacji Izb handlowych w Polsce, której opracowaniem Rząd polski obecnie się zajmuje. Projekt wniesiony przez posła Stesłowicza uznała Izba za zupełnie odpowiedni, ponieważ daje on możliwie najlepsze gwarancje, tak co do stanu posiadania narodowego, jak i co do zastępstwa.

W końcu swego przemówienia zaznaczył prezydent, iż w najbliższej przyszłości grozi nam brak

towarów i surowców. Fala drożyzny idzie z zachodu ogromnie wielka, dość powiedzieć, że dziś u nas, gdzie nie mamy wiele własnych produktów, jeszcze każdy produkt kosztuje taniej, niż na zachodzie, co dopiero będzie kosztować po sprawdzeniu go do nas przy obecnych stosunkach walutowych i celnych. Co będzie, jeżeli kupiec za uzyskaną za towar kwotę nie będzie w stanie kupić tej samej ilości towaru, co sprzedał, otrzyma zaś w najlepszym razie połowę, a w krótkim czasie zaledwie czwartą lub piątą część tego. Sklepy się wypróżnią, fabryki nie będą miały surowców, a brak węgla przyspieszy tylko katastrofę. Mowca wyraził nadzieję, że nasz handel i przemysł potrafi i teraz przezwyciężyć trudności, lecz potrzebuje w tym wypadku pomocy społeczeństwa i rządu. Rząd powinien zaniechać wydawania rozmaitych zarządzeń, które tylko powodują zamęt. Mniej rozporządzeń, a więcej faktycznego poparcia może nas tylko wydobyć z niebezpieczeństwa.

Nad sprawozdaniem prezydenta wywiązała się ożywiona dyskusja.

Radca Szancer żądał energicznego protestu Izby przeciwko podwyższeniu agia z 200 procent na 900 procent, które to zarządzenie sprowadzi w następstwie dalsze zubożenie kraju i zależność naszą gospodarczą od zagranicy.

Tę samą sprawę podniósł wiceprezydent Peros zaznaczając, że tak wysokie agio jest przeszkodą w rozwoju uczciwego handlu i przemysłu. Izba usiłowała w swoim czasie przeciwdziałać wprowadzeniu wygórowanych stawek celnych. Ponieważ jednak oponenci z Małopolski byli w mniejszości, musieli ustąpić i cło rosyjskie stało się podstawą obliczeń taryfy polskiej. Gdy do tych cel na razie stosować się musimy, należy dążyć do rozszerzenia listy artykułów pierwszej potrzeby, zwolnionych czasowo od opłat celnych, a nadto należy dołożyć starań, by przywóz towarów z zagranicy mógł odbywać się bez żadnych ograniczeń.

Radca Rosenberg zauważa, że nowe cła niesłychanie podrażają przetwory lecznicze, co się najbardziej odbije na szerokich warstwach ludności niezamożnej.

Radca Rosenzweig poruszył sprawę taryf kolejowych, układanych bez względu na interesa handlu i przemysłu, bez zasięgnięcia opinii Izby. Mowca porusza nadto sprawę opłat podatkowych, które najwięcej obciążają kupców małopolskich, dalej sprawy pocztowe, paszportowe oraz węglowe.

Radca Wachtel zauważa, że publiczność jest za mało uświadomiona o ustawowo należących się jej ulgach celnych na pewne artykuły na przeciąg 3 miesięcy, wzgl. całego roku. Póki jest możliwość starania się o ulgi celne, należy korzystać z nich we wszelkich możliwych do uwzględnienia wypadkach.

W sprawie dostarczania wagonów kolejowych

należy zwrócić się do władz kolejowych, aby wedle potrzeby dostarczały tychże.

Odpowiadając na wywody przedmówców, prezydent Epstein zaznaczył, że wprawdzie rekryminacje są słuszne, nie trzeba jednak zapominać, że obecnie wysokie cła w pewnej mierze bronią naszej waluty. W budującym się państwie wiele rzeczy musi być połączonych z trudnościami, ale należy mieć nadzieję, że stosunki te uporządkują się. dążyć tylko powinniśmy, by to się stało jak najszybciej.

Na tem sprawozdanie przydziałne zakończono i przyjęto do wiadomości.

Następnie przedstawia r. Szancer zamknięcie rachunkowe Izby za rok 1918 oraz projekt budżetu na rok 1920, przyczem usprawiedliwia podwyższenie poszczególnych tytułów.

Projekt budżetu wykazuje w wydatkach następujące pozycje:

Tytuł	Koron
I. Pobory osobiste stałego personelu	24.558.—
„ II. Pobory osobiste niestałego personelu	81.272.—
„ III. Honorarja, remuneracje i zapomogi	326.970.—
„ IV. Dary z łaski	7.553.60
„ V. Inne wydatki na korzyść personelu	8.000.—
„ VI. Podróże	120.000.—
„ VII. Czynnosc opłacane przez Izbę	—.—
„ VIII. Potrzeby urzędowe	20.000.—
„ IX. Portorja, telegramy, telefon	11.500.—
„ X. Książki, czasopisma i t. d.	3.000.—
„ XI. Wydatki rzeczowe	1.000.—
„ XII. Koszta druków	73.700.—
„ XIII. Wydatki na gmach i lokal Izby	169.800.—
„ XIV. Wydatki różne	100.000.—
„ XV. Subwencje	29.000.—
„ XVI. Stypendja	3.200.—
„ XVII. Fundusz pensyjny	48.977.65
Wydatki nadzwyczajne	332.613.01
	<u>K 1,361.144.26</u>

Zestawienie dochodów:

	Koron
Przypuszczalny remanent ze składki za listopad i grudzień 1919	40.000.—
Dochód z 40% składki	1,251.144.26
Dochody Biura kolejowego	10.000.—
Dochody brutto z gmachu Izby	41.000.—
Zwrot za centralne ogrzewanie	12.000.—
Swiadczenie miasta Krakowa	2.000.—
Dochód z prenumeraty „Wiadomości gospodarczych“	5.000.—
	<u>K 1,361.144.26</u>

Nadzwyczajne wydatki oraz zestawienie wydatków i dochodów przyjęto bez dyskusji.

Następnie odczytuje r. Szancer wnioski Komisji budżetowej:

1) Izba zatwierdza preliminarz budżetu na rok 1920 wedle przedłożenia.

2) Na pokrycie wydatków objętych prelimitarem, uchwała Izba 40%owy dodatek do państwowego powszechnego podatku zarobkowego wzgl. państwowego podatku zarobkowego, opłacanego od przedsiębiorstw zobowiązanych do publicznego składowania rachunków.

3) Izba upoważnia przydzium do zaciągnięcia długoterminowej pożyczki hipotecznej w wysokości 500.000 koron na pokrycie zaległych odsetek od rat pożyczkowych i amortyzację kapitału pożyczkowego wraz z odsetkami zwłoki.

Wnioski Komisji budżetowej przyjęto jednogłośnie do zatwierdzającej wiadomości.

Następnie p. insp. Bund składa sprawozdanie w sprawach kolejowych.

Mowca poruszył sprawę budowy dworca w Krakowie, w której to kwestji powzięto decyzję rozdzielenia ruchu pociągów osobowych od towarowych przez skierowanie ostatnich linją okrężną poza dworzec i miasto.

Dopiero po wybudowaniu tej linii dla ruchu towarowego i uzyskaniu tem samem zupełnej wolności działania na terenie przeznaczonym dla przyszłego dworca osobowego ma się przystąpić do budowy tegoż.

W tym celu otwarto przy dyrekcji kolejowej w Krakowie osobne biuro dla przeprowadzenia studjów i wygotowania odnośnych planów.

Co do projektowanej linii Kraków—Miechów, mającej skrócić obecne oddalenie między Krakowem a Warszawą, to wyjazd tejże linii z Krakowa jeszcze nie jest ustalony. Sprawa ta pozostająca w ścisłym związku z ukształtowaniem projektowanej linii okrężnej i przyszłego dworca osobowego jest jeszcze przedmiotem studjów.

Pozatem ma być z wiosną rozpoczęta budowa nowej linii Rzeszów—Tarnobrzeg, na którą już rozdano roboty.

W sprawie tak żywo odczuwać się dającego braku bezpośredniego połączenia między Krakowem a Wiedniem podał mowca do wiadomości, że wedle informacji dyrekcji kolejowej w Krakowie, zostanie wkrótce zaprowadzony pociąg pospieszny Praga—Bukareszt, idący na Wiedeń—Kraków—Lwów.

W dalszym ciągu przeszedł p. insp. Bund do omówienia sprawy taryf kolejowych, które w ostatnich czasach kilkakrotnie podnoszono. 15. września ubiegłego roku zwiększono opłaty za przewóz towarów o 100%, 15. lutego zniesiono wszystkie taryfy wyjątkowe, co spowodowało ponowne podwyższenie taryfy o 10—20%, 1. marca podniesie się o dalsze 30%, a 1. kwietnia ma wejść w życie zupełnie nowa taryfa. Taryfa ta ma być jednolita dla całego państwa, wzorowana na rosyjskiej, o małej specyfikacji podług rodzajów towarów. wciśnięta

cała w 5 klas, nie uznając żadnych taryf wyjątkowych, nawet dla węgla, co przy większych odległościach podniesie jego cenę do fantastycznej wysokości. Izba krakowska daremnie usiłowała zapobiec tym projektom.

Bezsukteczne pozostały również starania Izby o przydział większego kontyngentu wagonów.

W dyskusji nad sprawami kolejowymi zabierali głos r. Rosenzweig, r. Ader, r. Judkiewicz, r. Wachtel i i. Między innymi poruszono sprawę budowy kolei z Krakowa do Myślenic i Mszany Dolnej, dalej konieczność unifikacji taryf i wprowadzenia tak zwanych taryf związkowych, zaprowadzenia pociągów specjalnych i pospiesznych do uzdrowisk już od 1 maja i t. d.

Na tym punkcie zamknięto obrady, poczem prezydent podziękował członkom za żywy udział w obradach.

Monopol herbaciany.

Ministerstwo przemysłu i handlu. Sekcja handlowa zwróciła się do Izby o oświadczenie się w sprawie wprowadzenia w Polsce monopolu herbacianego, projektowanego przez syndykat firm angielskich.

Na podstawie obrad Komisji połączonych sekcji, oświadczyła się Izba przeciw wprowadzeniu monopolu herbacianego na obszarze Państwa Polskiego, motywując powyższe stanowisko następującymi względami:

Zasadniczo sądzi Izba, iż rozszerzenie działalności komercyjnej Państwa w okresie wytwarzania nowej administracji i rozlicznych trudności z uregulowaniem wszystkich gałęzi gospodarki społecznej, uważać należy za rzecz niepożądaną.

Dotychczasowe wyniki gospodarki monopolowej Państwa przemawiają zarówno ze stanowiska interesów publicznych, jak i ze stanowiska konsumpcji przeciw wytwarzaniu nowych działów monopolu państwowego w dziedzinie artykułów codziennego spożycia.

Herbata należy do artykułów nieprodukowanych na obszarze Państwa Polskiego i musi być dowożoną z poza jego granic.

Wskutek tego da się artykuł ten, jako źródło dochodów publicznych w łatwy i tani sposób wyzyskać, drogą opłat celnych, banderoli, danin wewnętrznych itd.

Moment dochodowości odpada tedy w zupełności przy herbacie, gdyż przewidziane dla skarbu publicznego zyski dadzą się w inny dogodniejszy sposób zapewnić.

W końcu przemawia przeciw zaprowadzeniu monopolu herbacianego okoliczność, iż bardzo znaczna ilość prywatnych przedsiębiorstw zarobkowych we wszystkich dzielnicach Polski opiera swe istnienie na handlu herbata, a zarówno odszkodowanie dla

firm prywatnie zarobkujących, jak i wyłączenie ich od dalszego zarobku, przedstawiałyby znaczne straty gospodarcze.

Nie można też pominąć względu na sam interes spożycia herbaty, który w Polsce ma wielkie stosunkowo znaczenie a musiałyby niewątpliwie przy monopolowym uregulowaniu przywozu wedle powszechnego doświadczenia ucierpieć.

Opłata cła w złocie.

Rozporządzeniem ministerjalnem z 20 lutego br. (Dz. p. p. nr. 19) zarządzone, iż cło od poniżej wymienionych towarów importowanych z zagranicy opłacać należy wyłącznie monetą złotą:

Trufle świeże i suszone oraz grzyby w occie, oliwie i słonej wodzie, łącznie z wagą bezpośredniego opakowania.

Wanilja i szafran.

Arak, rum, koniak, śliwowica i inne wódki, wszelkiej mocy likiery i nalewki:

- a) w beczkach i beczułkach łącznie z ich wagą:
- b) w butelkach również likiery, nalewki, ekstrakty, esencje i etera owocowe z domieszką alkoholu. w opakowaniach wszelkiego rodzaju, łącznie z wagą bezpośredniego opakowania.

Wina w butelkach:

- b) musujące, łącznie z wagą butelek.

Sery:

wykwintne w opakowaniu detalicznym: drewnianem, ołowianem, blaszanem itp. z wagą bezpośredniego opakowania.

Kawior.

Ostrygi, raki, homary, krewetki, ślimaki i t. p. świeże, solone, marynowane również w opakowaniu hermetycznym brutto.

Meble miękkie całkowicie obite (wytapicerowane) płótnem, tkaninami, skórą itp.

Kamienie szlachetne (brylanty, djamenty, rubiny, szafiry, szmaragdy): perły prawdziwe.

Inne kamienie do ozdoby prawdziwe i sztuczne; korale prawdziwe, również na sznurkach, w wiązkach i rzeźbione.

Wyroby z porcelany i biskwitu dla ozdoby mieszkań jako to: wazy, statuetki itp. przedmioty z malowidłami, zloceniami i ozdobami z miedzi i miedzianych stopów; kwiaty sztuczne porcelanowe również fajansowe itp.; naśladownictwa roślin i ich części lub wyroby z nich jako to: wianki, bukiety i t. p., również z dodatkami z innych materiałów.

Bielidło, róż, puder, środki do farbowania włosów, trociczki, pomady kosmetyczne i kosmetyki oddzielnie niewymienione, bez alkoholu, łącznie z wagą bezpośredniego opakowania.

Wyroby perfumeryjne i kosmetyczne, zawierające alkohol: perfumy, wody pachnące (kwiatowe).

woda kolońska, elixiry łącznie z wagą bezpośredniego opakowania.

- a) Wyroby ze złota oprócz oddzielnie wymienionych.
- b) Wyroby ze złota lub platyny z prawdziwymi lub sztucznymi kamieniami, perłami itp.
- a) Wyroby ze srebra, również pozłacane, oprócz oddzielnie wymienionych.
- b) Wyroby ze srebra, również pozłacane z prawdziwymi lub sztucznymi kamieniami, perłami i t. p.

Tkaniny i taśmy złote, srebrne i szychowe.

Wyroby nożownicze, wymienione w pp. 1 i 2 tej pozycji, pozłacane i posrebrzane, lub w oprawie pozłacanej, posrebrzanej, platerowanej, z szyldkretu, perłowej masy, kości słoniowej i mamutowej, albo z ozdobami z tych materiałów, również z ozdobami ze złota i srebra.

Broń palna i pneumatyczna wraz z przyborami, o wadze sztuki:

- a) do 1,25 kg (włącznie)
  - b) powyżej 1,25 kg.
  - c) Wstęgi kinematograficzne:
- I. Wyświetlone pozytywy;
  - II. „ negatywy.
- c) Karty do gry.

Jedwabne tkaniny, chustki tkane, fulary (oprócz wymienionych w poz. 196), wstążki, taśmy, tiul, tkaniny wschodnie, aksamit, plusz i szenila.

Fulary jedwabne, drukowane po utkanui i chustki.

Tkaniny, chustki i szarfy w rodzaju kaszmirowych, z osnową wełnianą i wątkiem różnobarwnym wełnianym albo różnobarwnym wełnianym i jedwabnym, również z domieszką bawełny; kaszmiry prawdziwe i francuskie.

Kobierce wełniane wszelkie.

Koronki i wyroby koronkowe; niezszyte hafty i tkaniny haftowane (oprócz wymienionych w p. 2).

- a) jedwabne, z szychu, złota i srebra;
- b) wyszywane jedwabiem, szychem, złotem i srebrem.

Tkaniny i tiul nie węższe niż 70 cm. haftowane z jednego brzegu, o szerokości haftu najwyżej do 4 cm:

- a) haftowane jedwabiem, złotem i srebrem opłacają cło według jakości tkaniny z dodatkiem 25-procent.

Przyrządzone pióra i skórki ptasie z piórami (z ptaków szlachetnych i zwykłych gatunków); pióropusze i tkaniny z piórami; łącznie z wagą bezpośredniego opakowania.

Kwiaty sztuczne i ich części z przędzy i tkanin, również z dodatkiem innych materiałów; sztuczne rośliny do ozdoby z dodatkiem kosztownych materiałów; łącznie z wagą bezpośredniego opakowania.

Sztuczne rośliny do ozdoby bez dodatków z kosztownych materiałów; kwiaty sztuczne z częściami roślin naturalnych.

Wyroby galanteryjne i toaletowe, oddzielnie nie wymienione, w całości lub rozebrane:

Kosztowne: część składową których stanowi jedwab, perłowa masa, korale, szyldkret, kość słoniowa, emalja, bursztyn, imitacje drogich kamieni itp. kosztowne materiały, chociażby z dodatkiem pozłacanych lub posrebrzanych metali i stopów; wyroby oddzielnie niewymienione z perłowej masy, szyldkretu, kości słoniowej i bursztynu.

Przypadające od towarów wyżej wymienionych cła będą urzędy celne przyjmowały w monetach złotych, wyszczególnionych w poniższej tabeli według ustanowionej w niej wartości:

Nazwa Państwa	Nazwa monety złotej	Waga monety w gramach	Wartość w markach polskich za jedną sztukę		
			Marok	fen	
Niemcy	20 marek	7.96	20	—	
	10 „	3.98	10	—	
	5 „	1.99	5	—	
Austro-Węg.	20 koron	6.775	17	—	
	10 „	3.387	8	50	
	4 dukaty	13.96	38	40	
	1 dukat	3.49	9	60	
	8 guldenów	6.45	16	20	
	4 guldeny	3.23	8	10	
Rosja	15 rubli	12.90	32	40	
	10 „	8.60	21	60	
	7.5 „	6.45	16	20	
	5 „	4.30	10	80	
Francja	100 fr., wzgl. lirów				
Belgia	lew, drachm,				
Włochy	lei, din., pezet.	32.26	81	—	
Szwajcaria	50 „ „	16.13	40	50	
Bułgaria	20 „ „	6.45	16	20	
Rumunja	10 „ „	3.23	8	10	
Grecja	5 „ „	1.61	4	05	
Serbja					
Hiszpanja					
Wielka Brytania	5 ft. szt. (5 Sover.)	39.94	102	15	
	2 „ „ 2 „	15.98	40	86	
	1 „ „ 1 „	7.99	20	43	
	0.5 „ „ 0.5 „	3.99	10	22	
	1 Guinea	8.30	21	42	
Stany Zjedn. Ameryki Północnej	20 dolarów	53.43	84	—	
	10 „ „	16.72	42	—	
	5 „ „	8.36	21	—	
	2.5 „ „	4.18	10	50	
	1 „ „	1.67	4	20	
Holandja	10 guldenów	6.72	17	—	
Danja	20 koron	8.96	22	40	
	10 „ „	4.48	11	20	
	5 „ „	2.24	5	60	
	Portugalja	1 corea (10 milreis)	17.74	45	40
	0.5 „ (5 „)	8.87	22	70	
	1/5 „ (2 „)	3.55	9	08	
1/10 „ (1 „)	1.77	4	54		
Turcja	500 piastrow (5 ft.)	36.08	90	—	
	250 „	18.04	45	—	
	100 „	7.21	18	—	
	50 „	3.60	9	—	
	25 „	1.80	4	50	

Monety złote winny mieć wagę normalną. Starte, nadpiłowane, obcięte itp. monety są wykluczone od przyjęcia.

Stronie przysługuje prawo wpłacania należności celnych także w walucie bankowej Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, licząc ją w wartości dolarów złotych wyżej podanej.

Przypadającą resztę wypłacać będą urzędy celne jedynie w walucie polskiej, doliczając do niej według postanowień § 16 przepisu wykonawczego do rozporządzenia o taryfie celnej z dnia 4 listopada 1919 r. agio obowiązujące w chwili wypłaty.

Zwroty nadpłat, tudzież zwroty cła za towary, wywiezione z powrotem za granicę Państwa, lub zwroty, uskuteczniane z jakiegokolwiek innego tytułu, będą wypłacane jedynie w walucie polskiej, z doliczeniem obowiązującego w chwili wypłaty agia.

Rozporządzenie niniejsze weszło w życie z dniem 1. marca 1920.

Przywóz towarów do Polski.

Ministerstwo przemysłu i handlu zawiadomiło Izbę, iż Poselstwo Polskie w Paryżu zwróciło się do Ministerstwa z wnioskiem na uzupełnienie wykazu towarów zwolnionych przy przywozie od pozwoleń (rozp. min. z 10 września 1919 Mon. pol. Nr. 208) przez dodanie przędzy bawełnianej i wełnianej, zgrzebał roślinnych itp. produktów, których Francja dostarcza Polsce w znacznych ilościach. Ministerstwo zwróciło się do Izby z prośbą o wypowiedzenie się w tej sprawie.

W piśmie wystosowanym do Ministerstwa oświadczyła się Izba za wnioskiem Poselstwa Polskiego w Paryżu, zaznaczając iż utrzymanie dalszych ograniczeń odnośnie do przywozu artykułów niezbędnych dla uruchomienia względnie utrzymania produkcji przemysłowej w Polsce uważać należy istotnie za zbyteczne.

Przy tej sposobności zwróciła Izba uwagę Ministerstwa na potrzeby reformy całokształtu przepisów o przywozie i wywozie, które zdaniem Izby nie odpowiadają obecnej sytuacji gospodarczej Państwa Polskiego.

Z udziału Izby w pracach Oddziału Państwowej Komisji przywozu i wywozu w Krakowie oraz na podstawie wiadomości o działalności innych Oddziałów tej Komisji, nabrała Izba przekonania, iż koniecznym jest ściślejsze współdziałanie organizacji filjalnych z Ministerstwem przemysłu i handlu, a brak perjodycznych wskazówek utrzymujących jednolitość polityki handlowej na całym obszarze państwa, znajduje wyraz w nader rozbieżnym traktowaniu podań o przywóz i wywóz oraz w nieumotywowanych niejednokrotnie i niezrozumiałych sferom zainteresowanym nagłych zarządzeniach Komisji.

Wkońcu zaznaczyła Izba, iż zdaniem jej należałoby zapobiec temu stanowi rzeczy przez perjodyczny kontakt Oddziałów z Ministerstwem i Komisją w Warszawie, jakoteż przez ustalenie zasad polityki handlowej łącznie z przedstawicielami organizacji gospodarczych.

Sprawy handlowe.

Zniesienie sekwestru bielizny i innych towarów.

Rozporządzeniem z 19 lutego b. r. („Monitor polski“ nr. 51) zniósł Minister handlu sekwestr następujących półfabrykatów i towarów:

1. Bielizna osobista, pościelowa i czołowa (nowa, nieużywana).
2. Dziańki (trykotarże i wyroby pończosznice).
3. Liny.
4. Nici.
5. Ręczniki (nowe nieużywane).
6. Tkaniny surowe, bielone i farbowane.
7. Ubrania męskie gotowe.

Niniejsze rozporządzenie obowiązuje z dniem 3 marca b. r.

Podwyższenie dopłaty do ceł (agia).

Rozporządzeniem Min. Skarbu z dnia 14. stycznia b. r. („Monitor polski“ nr. 24) zarządzone, iż wysokość dopłaty (agia), ustanowionej w § 16 przepisu wykonawczego do rozporządzenia o taryfie celnej w wysokości 200⁰/₀, wyposi począwszy od dnia 20 lutego b. r. aż do dalszego rozporządzenia 900⁰/₀.

Przywóz i wywóz towarów ze Śląska Cieszyńskiego.

Komisja przywozu i wywozu w Cieszynie podała Izbie do wiadomości, iż na zarządzenie Komisji plebiscytowej wszelki przywóz towarów do Księstwa Cieszyńskiego jest dozwolony.

Na wywóz natomiast z terenu tego udzielają będzie pozwoleń Komisja wywozu w Cieszynie.

Sprawa definitywnego ustalenia stosunków celnych między Księstwem Cieszyńskim a resztą obszarów Rzeczypospolitej załatwioną zostanie w odrębny sposób.

Umowa wymienna z Czechosłowacją.

Kupecy i przemysłowcy, którzy zakupili w Czechosłowacji towary, nadające się do umieszczenia w nowej umowie wymiennej z Czechosłowacją, zechcą podać jak najrychlej do wiadomości Izby handlowej i przemysłowej szczegóły dokonanych transakcji.

Wywóz towarów z Wielkopolski.

Oddział Państwowej Komisji przywozu i wywozu w Krakowie otrzymał z Urzędu dla handlu zagranicznego przy Ministerstwie b. dzielnicy pruskiej w Poznaniu następujący wykaz artykułów, które dzielnica ta może obecnie eksportować:

1) Wyroby koszykarskie — Centrala koszykarska przy S. C. Ministerstwa b. dz. pr.

2) Maszyny do wyrobu urządzeń cementowych dla cukrowni — firma Herm. Lechnert, Bydgoszcz.

3) Obrabiarki do drzewa — C. Blumweh & Sohn, Prinzenthal p. Bydgoszcz.

4) Maszyny rolnicze — Ventzki — Grudziądz.

5) Przyrządy sygnałowe dla kolei żelaznych — C. Fribrandt & Co — Schleusenau p. Bydgoszcz.

6) Wyroby ceramiczne — fabryka ceramiczna w Chodzieżu (Celmar).

7) Chmiel.

8) Witki koszykarskie.

9) Wyroby spirytusowe, wódki, likiery itp.

10) Żelazne rury kanalizacyjne i armatury — firmy Herzfeld & Viktorius — Grudziądz

11) Ruda żelazna.

12) Kamień wapienny (do rafinerji cukru).

13) Wyroby trzcinowe — maty ogrodowe do krycia inspektów i dla murarzy,

14) Wiertarki kręte, pilniki, piły metalowe, Bracia Schmidt, Bydgoszcz.

15) Części i urządzenia do wiatraków, śmigi i tp, Karol Kuehl — Rogoźno.

16) Maszyny browarnicze — firma Linz w Rawiczu.

17) Szczotki rozmaitego gatunku i szczoteczki — firma Kewin, Rawicz.

18) Deseczki do pudełek do cygar — firma Dajnes w Ostrowie.

Świadectwa pochodzenia dla towarów wywożonych do Belgji.

Ministerstwo przemysłu i handlu zawiadomiło Izbę, iż stosownie do oświadczenia Dyrekcji Departamentu celnego belgijskiego Ministerstwa Skarbu przy wywozie do Belgji nie są potrzebne oryginalne świadectwa pochodzenia towarów. Wymagane są jedynie faktury oraz deklaracje w języku francuskim, według wzoru, który przejrzeć można w biurze Izby.

Deklaracja ta musi być podpisana przez firmę, która towar wysyła do Belgji i zaświadczona przez konsula belgijskiego w Warszawie.

Ceny żelaza.

Urząd górniczy okręgowy w Cieszynie zawiadomił Izbę pismem z dnia 19 lutego 1920 L. 297/M, iż od dnia 1 lutego b. r. ustanowił dla Polski i Śląska następujące ceny sprzedaży żelaza:

surówka	K 325.—
półfabrykaty walcowe normalnej jakości	
handl.	„ 535.—
sztaby, żelaza fasonowe, dźwigary i szyny	„ 600.—
żelazo taśmowe	„ 700.—
rury lane	„ 550.—
odlew handlowy	„ 600.—
za 100 kg wagonu loko stacja huty, gotówką bez konta.	

Dla drobnych odbiorców podwyższają się ceny o K 6 dla surówki, o K 10 dla innych produktów za 100 Kg.

Ceny dachówek i cegieł.

Urząd badania cen w Krakowie ustanowił następujące ceny dachówek i cegieł, obowiązujące z dniem 16 stycznia b. r.

Dachówki:

1. klasa	1150 K za 1000 sztuk loco cegielnia
2. „	900 „ „ „ „ „ „
3. „	400 „ „ „ „ „ „

Cegły:

za 1000 sztuk loco cegielnia	436 K 90 h.
--	-------------

Ceny octu.

Krakowski Związek fabrykantów octu w Małopolsce ogłasza następujące ceny octu, obowiązujące członków Związku z dniem 1 lutego b. r.

I. Ocet 10%	za 1 litr	K 8.82 Mk 6.18
Ocet 7.5%	1 „	K 6.62 Mk 4.64
Ocet 5%	1 „	K 4.41 Mk 3.09
II. Ocet 2.5%		

a) przy sprzedaży dla odsprzedawców . . . . . 1 litr K 2.36 Mk 1.66

b) przy sprzedaży dla konsumentów . . . . . 1 litr K 2.74 Mk 1.92

Powyższe ceny rozumieją się loco fabryka, bez naczyn.

I N F O R M A C J E.

Wykaz poselstw i konsulatów zagranicznych w Warszawie.

Ministerstwo spraw zagranicznych nadesłało Izbie handlowej i przemysłowej następujący wykaz poselstw i konsulatów zagranicznych w Warszawie.

Poselstwa:

Poselstwo belgijskie: Max van Upersele de Strihen Hotel Europejski.

Poselstwo rumuńskie: Alexandre Floresco Wiejska 10.

Delegacja rządu czecho-słowackiego: Vladimír Radimsky Wielka 33.

Poselstwo włoskie: Markiz Francesco Tomassini Hotel Bristol.

Poselstwo hiszpańskie: Fernando Gomez Contreras Hotel Bristol.

Poselstwo duńskie i irlandzkie: Paul Viktor Bigler Hotel Brül.

Poselstwo szwedzkie: Ivan Danielsson Ziela 37.

Nuncjatura Stolicy Apostolskiej: Monsignore Achille Ratti Książęca 1.

Poselstwo francuskie: Eugene Pralon Aleja Róż 2.

Poselstwo Stanów Zjednoczonych Ameryki: Hugh Gibson Senatorska 37.

Poselstwo brytyjskie: Horace Rumbold Piękna 6.

Konsulaty:

Angielski (przy poselstwie) p. Frank Savery.
Belgijski Hipoteczna 3 m. 8. p. Albert Remes.

Brazylijski Wilcza 44 p. Rupniewski.
Czeski Wielka 33. p. Radimsky.
Duński Wierzbowa 8. p. Eiger.
Francuski Zórawia 7. p. La Combe.
Grecki Foksal 16. p. Felsenhardt-Skałski.
Hiszpański Piękna 66a p. Wilczyński.
Holenderski Aleja Ujazdowska 19. p. P. Peerboom.

Japoński Ziela 45. p. Goldfeder.
Norweski Hipoteczna 1. p. Wicekonsul K. Krzyżński.

Perski Piękna 8. p. Konsul jen. P. Wertheim.

Portugalski Sto Krzyska 28. bar. Lesser.
Rumuński (przy poselstwie) p. Mincu.
Stanów Zjednoczonych Jerozolimska 35.
Mr. Mac Bride (Harry Alexander).

Szwajcarski Hoża 48. p. K. Wettler.
Szwedzki Ziela 37. p. Olenki.
Serbski Senatorska 36. p. Maurycy Seydel.
Włoski (przy poselstwie) p. Paulo G. Brenna.

Delegacja Austriacka.

Delegat: Hr. Franciszek Firmian (poprzednio delegacja Austro-węgierska) Hortensja 6.

Delegat: Hr. Csekonics.
Dr. Stransky delegat Muzeum Handlowego w Wiedniu, Moniuszki 11.

Handlowa Misja Norweska.

Dr. Samuel Eyde Hotel Bristol.

Wojskowa Misja Angielska.

General Carton de Viart Krakowskie Przedmieście 15.

Morska Misja Angielska.

Capitaine Wharton Hotel Bristol.

Przydział wagonów kolejowych.

Inspektorat Przemysłowy w Krakowie podaje do wiadomości właścicieli zakładów przemysłowych, co następuje:

Plan przewozowy Ministerstwa Przemysłu i Handlu obejmuje silniki wszelkiego rodzaju (oprócz lokomobili i motorów do celów rolniczych), maszyny do wszelkiego rodzaju fabrykacji (oprócz narzędzi i maszyn rolniczych), surowce przemysłowe i materiały pomocnicze, drzewo przemysłowe do przerobu fabrycznego na meble, fornieri, posadzki i t. p. z wyjątkiem drzewa budowlanego, oraz gotowe produkty, wytwarzane we fabrykach, z wyjątkiem produktów spożywczych.

Inspektorat Przemysłowy w Krakowie wydaje zlecenia na przydział wagonów do przewozu powyżej wymienionych artykułów, wysyłanych ze stacji, leżących w okręgu Krakowskiej Izby Handlowej i Przemysłowej. Dla otrzymania tych zleceń należy wnieść podanie, zaopatrzone stemplem na 4 mk, w którym winny być wyszczególnione rodzaj i waga towaru, ilość potrzebnych wagonów, nazwa stacji wysyłającej i odbierającej, tudzież imię i nazwisko nadawcy i odbiorcy.

Dla zapewnienia sobie przydziału wagonów na przyszłe miesiące koniecznym jest, stosownie do wymogów władz kolejowych, składanie w Inspektoracie Przemysłowym najpóźniej do 3-go poprzedniego miesiąca deklaracji, zaopatrzonej stemplem na 4 mk, z podaniem, jaki towar, w ilu wagonach, z jakiej stacji i do jakiej stacji będzie wysyłany. Złożenie tej poprzedniej deklaracji nie zwalnia jednak interesowanych od wnoszenia w danym miesiącu każdorazowych podań o wydanie zleceń na przydział wagonów.

Zlecenia na przydział wagonów do wszelkich przewozów wewnątrz Małopolski wydaje Generalny Delegat Rządu na Małopolskę.

Wystawa obrabiarek i urządzeń warsztatowych wyrobu krajowego.

Izba handlowa i przemysłowa otrzymała wiadomość, iż staraniem Stowarzyszenia zawodowego przemysłowców Królestwa Polskiego odbędzie się w Warszawie między 15 marca a 15 maja 1920 pokaz obrabiarek i urządzeń warsztatowych wyrobu krajowego.

Miejscem pokazu będzie laboratorium obróbki metali Politechniki warszawskiej.

Do wystawy dopuszczone będą polskie obrabiarki do metali i drzewa, narzędzia robocze i mierznicze, masowo wyrabiane części maszynowe jak śruby, nity, podkładki, kłapki i t. p. urządzenia warsztatowe oraz przyrządy pomocnicze.

Bliższych wyjaśnień udziela Stowarzyszenie przemysłowców metalowych. Warszawa, Chmielna 2.

Moratorium na Bukowinie

Izba handlowa i przemysłowa otrzymała następujące informacje w sprawie moratorium na Bukowinie.

Rozporządzeniem L. 38 z dnia 30 IV 1919, które posiada moc prawną dla Bukowiny zarządzono dla dłużników, stale na Bukowinie mieszkających stopniowe zniesienie moratorium począwszy do dnia 1 IX 1919.

W myśl rozporządzenia L. 83 z dnia 29 VIII 1919 prawomocnego dla Bukowiny, moratorium ustaje dla pretensji z rachunków bieżących i z wkładów na bilety kasowe wobec banku krajowego i banków akcyjnych z dniem 31 VIII 1919. Co się tyczy innych zakładów kredytowych, pozostają w mocy postanowienia art. 4-go rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 VI 1918 Dz. P. P. L. 225 aż do dnia 28 II 1920, z którym to dniem moratorium ustaje i dla tych żądań.

Wierzytelności mają być spłacone w następujących terminach i ratach: dnia 1/XI 1919, 1/II, 1/V, 1/VIII, i 1/XI 1920 po 20% z kapitału istniejącego dnia 1 IX 1919, razem z procentami odpowiadającymi tym ratom zapadającymi aż do terminu zapłaty.

Przy wekslach i czekach zapadają te raty w tych dniach miesiąca listopada 1919, lutego, maja, sierpnia i listopada 1920, które odpowiadają oryginalnej dacie zapadłości weksla lub czeku.

Termin dla protestów z powodu niezapłacenia zostaje przedłużony jeszcze o 10 dni roboczych po dacie zapadłości. Protest wniesiony z powodu częściowego niezapłacenia będzie uważany za dokonany także dla niezapłacenia następnych rat w odpowiednich dniach zapadłości.

Weksle wystawione przed 1 października 1915 i zapadające między 1 sierpniem 1914 a 31 października 1919 zostaną z powodu częściowego niezapłacenia zaprotestowane nawet w tym wypadku, jeżeliby zawierały klauzule „bez protestu“. Protest może być zastąpiony przez oświadczenie akceptanta (trasata) wystawcy weksla na zlecenie domicyljata, albo przez oświadczenie posiadacza weksla, wyjąwszy te wypadki gdy lokal urzędowy, lub w braku takiego, mieszkanie owej osoby, której weksel ma być prezentowany, nie może być odznaczony. Oświadczenie ma nastąpić bądźto na wekslu bądź na przedłużeniu weksla (allonge) i musi być podpisane przez oświadczającego (deklaranta).

Skargi na podstawie weksla dla którego moratorium ustaje są dopuszczalne tylko dla zapadłej kwoty.

Przedawnienie praw opartych na takich wekslach zaczyna się z dniem zapadłości, oznaczonym dla ostatniej raty, to znaczy, że wierzyciel wekslowy i wszyscy ci, którzy roszczą sobie jakieś prawa na podstawie weksla, mogą (po dokonanych prze-

pisaniem proteście) wnieść skargę wekslową o całą kwotę jeszcze 30 dni po dniu zapadłości dla ostatniej raty.

Szwajcarski Związek wymiany towarów w Bernie.

W celu ułatwienia stosunków handlowych między Szwajcarią a prowincjami wschodnimi utworzono „Szwajcarski Związek wymiany towarów“ w Bernie.

Dla ożywienia stosunków handlowych z Polską, utworzył Związek filję w Warszawie.

Filja dostarcza wszelkich artykułów wchodzących w zakres przemysłu szwajcarskiego oraz kupuje towary eksportowane z Polski zagranicę.

Biura filji warszawskiej mieszczą się przy ul. Kopernika 28/5.

Eksport towarów do Konstantynopola.

Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Konstantynopolu zawiadomił Ministerstwo przemysłu i handlu w Warszawie, że sfery handlowe konstantynopolikańskie okazały zainteresowanie następującymi wyrobami polskimi:

Szklęm (szklanki, karafki, butelki, szkła do lamp naftowych i t. p.)

Łóżkami metalowymi (wymagana jest minimalna szerokość 91 cm).

Naczyniami emaljowanymi.

Bibułką do papierosów.

Ubiorem męskimi gotowymi (w ostatnich gatunkach bawełnianych).

Galanterją żelazną z branży ślusarskiej.

Platerami.

Trykotażami i t. p.

Towary te mogą znaleźć zbyt w bardzo dużych ilościach i po nader korzystnych cenach.

Księga adresowa Gdańska.

W biurze Izby handlowej i przemysłowej przeglądać mogą interesowani nową księgę adresową (Gdańska, zawierającą także dokładne zestawienie firm przemysłowych i handlowych).

Dostawa terpentyny do Szwecji.

Skandynawsko-polska Izba handlowa w Warszawie zawiadomiła Izbę, iż firmy szwedzkie mają znaczne zapotrzebowanie terpentyny drzewnej i smoly.

Nabywca szwedzki na życzenie chętnie przybędzie do Polski celem zawarcia odpowiednich umów i oferuje w zamian gotówkę lub towary, jako to superfosfaty, garbniki, mydło do prania (twarde) lub też w porozumieniu z innymi firmami towary żelazne i maszyny.

Firmy interesowane zechcą zwrócić się wprost do skandynawsko-polskiej Izby handlowej w Warszawie (ul. Sienna 16).

Oferty na pasy transmisyjne.

Skandynawsko-polska Izba handlowa w Warszawie otrzymała od jednej z firm norweskich ofertę na pasy transmisyjne „Balata” fabryki Viking w następujących cenach:

Szerok.	Ilość przekł.	Cena w kor. norw.	Szerok.	Ilość przekł.	Cena w kor. norw.		
1"	3	1,75	za 1 m.	5"	6	17,95	za 1 m.
1 1/2"	3	2,70	"	7"	5	22,30	"
2"	4	5,90	"	8"	5	26,25	"
2 1/2"	4	5,75	"	8"	6	33,05	"
3"	4	6,95	"	9"	5	28,85	"
3 1/2"	4	8,10	"	9"	6	36,25	"
4"	3	7,20	"	5 1/2"	4	13,55	"
4 1/2"	4	10,50	"	5 1/2"	4	13,55	"
5"	4	9,10	"				

Wymieniona wyżej Izba handlowa otrzymała nadto ofertę na angielskie pasy skórzane, które posiada na składzie do natychmiastowej dostawy firma „Transactor” (Norweskie Towarzystwo handlowe) w Warszawie (ul. Moniuszki 4).

Zmiany w rejestrze handlowym.

Wpisano firmy:

Drukarnia Polska Franciszka Zemanka i Ski w Krakowie ul. Retoryka 10.

Hojtasz i Wołkowicz, Kraków.

Polska ludowa Spółka drzewna S. A. Kraków Mały Rynek 4.

Związek gospodarczy, Stowarzyszenie zarej. z ogr. por. — w Łukawicy.

I. A. Treller w Krakowie.

Józef Hennenberg w Chrzanowie.

Towarzystwo dla przedsiębiorstw górniczych Tepege S. A. w Krakowie

Międzynarodowe Towarzystwo handlowe dla importu i eksportu „Swiatopek”. Spółka z ogr. odp. w Krakowie.

Związek handlowo-przemysłowy „Opus”. Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

Chłopsko-robotnicze Stowarzyszenie spożywcze w Czatkowicach koło Krzeszowie, Stowarzyszenie zarej. z ogr. por.

Chłopsko-robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Długoszynie koło Szczabowej Stow. zar. z ogr. por.

Chemiczno-przemysłowe zakłady, Spółka z ogr. odpow. w Krakowie.

„Sanato” fabryka chemiczno-farmaceutyczna Sp. z ogr. odpow. w Oświęcimiu.

A. Hirnbaum, dom handlowy w Nowym Sączu, Powszechny Konsum w Rzeszowie, Stow. zarej. z ogr. poręką.

Spółka oszczędności i pożyczek w Jurkowie stow. zar. z ogr. por.

Krakowskie zakłady wyprawiania i farbowania futer, Spółka z ogr. odp. w Krakowie.

Import i Export, Józef Lax i Syn w Krakowie ul. 5-listopada 6.

Olma, kupno i sprzedaż oraz wynajem samochodów, Spółka z ogr. odp. w Krakowie.

Fabryka wyrobów metalowych i patentowanych materaców sprężynowych Franciszek Berbeka i Ska. Spółka z ogr. odp. w Krakowie

„Zjednoczenie”, Związek dla zakupu i sprzedaży drzewa i węgla. Stow. zarej. z ogr. por. w Rzeszowie

Pierwszy Związek Spożywczy w Medyni głogowskiej, pow. Łańcut. Stow. zar. z ogr. por.

Konsum kupców i przemysłowców w Szczawnicy wyżniej, Stow. zar. z ogr. por.

Spółka spożywcza funkcjonariuszy państwowych, Stow. zar. z ogr. odp. w Starym Sączu.

Konsum obywatelski, Stow. zarej. z ogr. odp. w Oświęcimiu.

Ludowe Stowarzyszenie spożywcze w Lesie (Sąd pow. Sucha), Stow. zar. z ogr. por.

Jan Kowalski i Ska z ogr. odp. w Krakowie.

Towarzystwo handlowo-przemysłowe w Rzeszowie, Stow. zar. z ogr. por.

Konsum urzędników sądowych, Stow. zar. z ogr. odp. w Rozwadowie u/Sałem.

Stowarzyszenie budowlane w Limanowej, Stow. zar. z ogr. poręką.

Konsum ludowy w Stróżach wyżnych, Stow. zarej. z ogr. poręką.

Dom rolniczy, zastępstwo pierwszej Prościejowskiej fabryki maszyn rolniczych F. Wichterlego, Nowy Sącz, ul. Tańskiej Hoffmanowej 1.

Chłopsko-robotnicze stowarzyszenie spożywcze w Krzeszowicach, Stow. zar. z ogr. por.

Związek handlowy kupców tekstylnych, Stow. zar. z ogr. por. w Krakowie.

Szwalnica robotnicza w Krakowie, Stow. zar. z ogr. por.

Konsum obywatelski w Alwerni (pow. Chrzanów) Stow. zar. z ogr. por.

Polskie Towarzystwo żeglugi morskiej „Sarmacja”, Spółka z ogr. odpowiedzialność. w Krakowie.

Dom przesyłkowy Gródek, Spółka z ogr. odpow.
w Krakowie.

Huta żelazna, Kraków, S. A.

Konsum obywatelski robotniczy w Jaworznie,
Stow. zar. z ogr. poręką.

Nouveautés de chapeaux, Türkel i Ska w Kra-
kowie, ul. Florjańska 22.

Feldmann Danziger i Ska, Dom spedycyjno-ko-
misowy w Krakowie, ul. Dietlowska.

Izak Bannet, Kraków-Podgórze.

Grand Hotel palais du Pce Czartoryski Cracovie
E. Chronowski.

Krakowska fabryka obuwia, inż. Drobnik i Ska,
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Kra-
kowie.

Purus, chemiczne zakłady przemysłowe, Spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością w Krakowie.

„Praca“ Towarzystwo komisowo-handlowe dla
handlu międzynarodowego, Spółka z ogr. odpowie-
dzialnością w Bochni.

Union commerciale franco-polonaise, Spółka z ogr.
por. w Krakowie, ul. Garbarska 4.

Polski Związek piekarzy, Spółka z ogr. odpow.
w Krakowie.

Biuro dla przesyłek pocztowych „Ekspres“
L. Rendelstein i Ska., w Krakowie.

Zbiórka skór surowych, spółka z ograniczoną
odpowiedzialnością w Krakowie, ul. Floryańska 32.

Stowarzyszenie budowlane „Zrąb“, Stowarzysze-
nie zarejestrowane z ogr. poręką w Grybowie.

Biuro techniczne R. Józef i Ska, spółka z ogr.
odpowiedzialnością w Tarnowie ul. Krakowska 29.

Wykreślono firmy:

Goldlust i Ska, w Krakowie.

Krakowska spółka budowlana i parcelacyjna,
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w likwi-
dacji.

BIURO KOLEJOWE IZBY HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ W KRAKOWIE z oddziałem dla reklamacji należności frachtowych

udziela kupieckim i przemysłowym interesentom okręgu ustnie, telefonicznie lub pisemnie informacji i porady we wszystkich sprawach, związanych z ruchem kolejowym, z wyjątkiem spraw natury technicznej.

W szczególności podaje biuro kolejowe stawki frachtowe na przewóz towarów na podstawie obowiązujących taryf oraz udziela wyjaśnień we wszystkich kwestiach przewozowych.

Reklamacye, wynikające z przewozu towarów skutecznia Biuro kolejowe Izby albo za ryczałtorem, z góry umówionem rocznem wynagrodzeniem albo pobiera:

20% od kwot uzyskanych gotówką z tytułu zwrotu nadpłaconych należności kolejowych oraz z tytułu odszkodowania za spóźnienie czasu dostawy,

10% od uzyskanych gotówką kwot z tytułu wynagrodzenia za straty na wadze, za uszkodzenie lub zaginięcie przesyłek,

4% od likwidowanych kwot refakcyjnych,

5% od owych kwot, o które się Zarząd kolejowy z tytułu dopłaty do przewoźnego od stron upomina, a które na interwencję Biura kolejowego zostały opuszczone.